ſapienti occaſionem ⁊ addet̃ ei ſapientia. Item tractabi litate. q: luna modo eſt cornuta modo plena. iiij. Regum viij. Salomon fudit vaſa templi in terra argilloſa. ⁊ dñs formauit adam de limo terre. Item debent eſſe ſtelle per cõſtantiã Eccli. x. Locum tuũ ne dimiſeris. Item alijs exemplũ ꝑbendo. q: ſtelle illuminãt noctem Phil. ij. Inter quos lucetis tanq̃ luminaria in caliginoſo loco. Itẽ nomina inferiorũ nõ naturã habẽdo. quedã eñ ſtella vocat̃ venus quedã mars ⁊ hmõi. quorũ tñ naturã nõ habent. Ita nihil terrenũ debent habere ſ; totum ſpũale. Itẽ debent eſſe lumen tenebras erroris a ſe ⁊ ab alijs expellẽdo Abac. ¶ Ante faciem eius ibit mors. ꝑ faciẽ eius intelligunt̃ boni ante q̃s debet fugere pctm̃. Itẽ; auis ad cantandũ inuitãdo ⁊ hoies ad operandũ. Ps. Exibit homo ad opus ſuũ. Item feras fugando .i. feroces. Ps. In cubilibus ſuis colligabunt̃. dicat ergo (laudate dñm) celi angeli virtutes ⁊c. angeli dicunt̃ laudare deũ (de celis) .i. q̃ ſũt in celis (laudate eũ in ex.) .i. vos qui eſtis i celis qui eſtis in excelſis ordinibus ꝯſtituti laudate dñm.

2 ¶ Laudate eum omnes angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius.

¶ Laudate eũ oẽs an. eius) oẽs angeli eius dicit qui ſunt in tribus hierarchijs ⁊ nouẽ ordinibus (lauda. eũ oẽs virtu. eius) ad laudẽ dei inuitat̃ ſpãliter ordo virtutũ. quia ꝑ angelos illius ordinis fiunt effect⁹ mirabiles in admirationẽ diuine ꝑtãtis hoies inducẽtes.

3 ¶ Laudate eum ſol et luna: laudate eũ omnes ſtelle et lumen.

¶ Laudate eũ ſol ⁊ luna ⁊c.) horũ oim ſeruitiũ laus dei ẽ grandẽ honorẽ habes ꝯ̃ra humana ſol ⁊ luna ſtelle ⁊ celi ꝓ te currũt. ꝓ te ſeruiũt. h̃ aũt inſenſibilia q̃ hic numerãt̃ laudare deũ dicunt̃. ſicut dicit Hiero. q: a ſuo officio ⁊ ſeruitio nõ recedũt.

4 ¶ Laudate eũ celi celoꝝ ⁊ aque oẽs que ſuper celos ſunt: laudent nomen domini.

¶ Laudate eũ celi celorũ) Celũ empyreũ inuitat ad laudẽ qd̾ in plurali ponit ꝓpter diuerſas mãſiones electoꝝ Iob xiiij. In domo pr̃is mei mã. mul. ſunt. Eſt ergo ſenſus ꝙ celũ empyreũ qd̾ dr̃ celũ celoꝝ ꝑ ꝯtinẽtiã. q: eſt ſup alios celos (⁊ aq̃ q̃ ſup ce. ſũt) .i. celũ criſtallinũ qd̾ dr̃ aquȝ ꝓpt̃ diafoneitatẽ ⁊ ſiĺitudinẽ aque ſic empyreũ dr̃ igneũ a claritate qd̾ laudant deũ: ſicut eo mõ quo dictum eſt ⁊ quaſi quis quereret quid eis ꝯtulit deus vt laudẽt ſubdit.

5 ¶ Quia ipſe dixit et facta ſunt: ipſe mandauit et creata ſunt.

¶ Quia ipſe dixit ⁊ facta ſunt) .i. ꝓduxit verbũ ꝑ qd̾ facta ſunt oia. q: verbũ ꝑ dicere ꝓducit̃ a pr̃e ⁊ facta ſunt ꝯtra eos q̃ dicũt mũdũ deo coeternũ (ipſe man.) verbo ſuo (⁊ creata ſunt) prius dixit facta poſtea creata. facere eñ nos poſſumus ſ; nõ creare. q: ſolus deus creat.

6 ¶ Statuit ea in ſeculum et in ſeculum ſeculi: preceptum poſuit et non preteribit.

¶ Statuit) .ſ. ꝓdicta celeſtia ineternũ ⁊ in ſeculũ ſeculi .i. ſꝑ duratura ſ; ſi aliq̃ñ dicat ſcriptura erit celũ nouũ ⁊ terra noua h̃ erit a deo qui idẽ celũ ⁊ eandẽ terraȝ ſtatuat in ſeculũ ſeculi ſic erũt etiã hoies in corpe renouati ineternũ ꝑmanſuri (ꝑceptũ po.) .i. legem ⁊ ꝯditionẽ vt laudent eũ oia in ſe vel in alijs.

7 ¶ Laudate dominum de terra: dracones et omnes abyſſi.

¶ Laudate dñm de terra draco.) hoc eſt. Scd̾a ps in qua enumeratis celeſtibus deſcẽdit ad terreſtria. cõuerſus ergo ad illa tanq̃ exhortãs nos vt eorũ ꝯſideratõne laudemus deũ: dicit. O vos qui eſtis de terra (lau. dñm) primo dracones q̃ ſunt aialia in ſpeluncis aquaticis ꝓpter eorũ igneã cõplexionem habitãtia oim aiantium terreſtriũ maxima. Vñ Geñ. j. vbi habemus Produxit deus cete grandia. in hebreo habet̃ dracones magnos. horum cibus eſt elephas. diruptus ẽ ergo ſenſus ꝙ dracones laudãt deũ: q: in intellecta eoꝝ magitudine ⁊ quõ in aera ꝑ pẽnas leuant̃ mirabilia dei. horũ furiã aquis temperãtis in dracone cognoſcẽtes deũ laudamus (⁊ oẽs aby.) noie abyſſi ꝓfunditates aquarũ maria aer nebuloſus ⁊ ſiĺia intelligũt̃ ſicut nubes venti tempeſtates pluuie choruſcatões tonitrua grãdo nix ⁊ generalr̃ quicq̃d de humido ⁊ caliginoſo aere vult de⁹ fieri ſup terrã: ⁊ totũ terre noie appellauit ⁊ l; h̃ oia turbata ſint hñt tñ locũ ⁊ ordinẽ ſuũ ⁊ ad decorẽ vniuerſi ꝑtinẽt. ⁊ ſic laudãt deũ .i. nos eoꝝ ꝯſideratiõe.

¶ Ignis grando nix glacies ſpiritus procellarum: que faciunt verbum eius. 8

¶ Ignis grãdo) ſicut expoſitũ eſt. ſpũs aũt ꝓcellarũ ſunt venti faciẽtes ꝓcellas in mari (q̃ fa. ver. eius) h̃ iõ dicit: q: aliqui dixerũt deũ regere ſupiora tm̃. inferiora ꝟo caſib⁹ duci: iõ dicit ꝙ faciũt verbũ eius .i. ei obediũt ad nutũ.

¶ Montes et omnes colles: ligna fructifera et omnes cedri: 9

¶ Montes ⁊ oẽs colles) hoc clarũ eſt ad lr̃am.

¶ Beſtie et vniuerſa pecora: ſerpentes et volucres pennate. 10

¶ Beſtie) maiores (⁊ vniuerſa pecora) minores (ſerpentes ⁊ volucres pennate) patet.

¶ Reges terre ⁊ omnes populi: principes et omnes iudices terre. 11

¶ Reges terre) tanq̃ maiores (⁊ oẽs ppl̃i) regibus ſubiecti (ꝑncipes) qui dñant̃ ſub regibus (⁊ iudices) a regib⁹ ⁊ principibus inſtituti ad cauſas determinãdas.

¶ Iuuenes ⁊ vgies ſenes cũ iunioꝛib⁹ laudẽt nomẽ dñi: q: exaltatũ ẽ nomẽ ei⁹ ſolius 12

¶ Iuuenes ⁊ vir.) .i. ois etas ⁊ ſexus (q: ex. eſt no. ei⁹ ſo.) q: illi oẽ genu flectit̃ celeſtiũ terreſtriũ ⁊ infernoꝝ oia illũ ꝯfitent̃ oim pulcritudo vox eoꝝ eſt. Iõ dicit Aug. Attende celũ pulchrũ eſt. attẽde terrã pulchra eſt. ipſe fecit ipſe regit: ipſius nutu gubernat̃. cũ vides h̃ ⁊ gaudes attolleris in artificẽ ⁊ inuiſibilia eius ꝑ ea que facta ſunt intellecta conſpexeris.

¶ Confeſſio eius ſuper celum et terram: et exaltabit cornu populi ſui. 13

¶ Confeſſio eius ſup celũ ⁊ ter.) ac ſi dicat laus ei fiat ab habitãtibus in celo ⁊ in terra. q: ꝑ ipm̃ facta ſunt oia (et exal. cor.) .i. exaltabit (cornu) dignitatẽ vicȝ virtutẽ ⁊ ꝑtãtem (ppl̃i ſui) .ſ. fidelis qui hic humiliat̃ ⁊ affligit̃ ⁊ ꝑſecutiones parit̃. hmõi eñ ppl̃i exaltabit̃ virtus ⁊ ꝑtãs in die iudicij vbi ois gloria eius manifeſtabit̃ dico exaltabit cornu ppl̃i ſui vñ modo fit.

¶ Hymnus omnibus ſanctis eius: filijs iſrael populo appropinquanti ſibi. 14

¶ Hymnus oibus ſan. eius) .i. ſcti eius laudẽt deũ ꝓ oib⁹ bñficijs ſuis adiecit (filijs iſrl̃) vt oñdat q̃bus ſctis hymnus iſte ꝓſtet̃ .ſ. filijs iſrl̃ qui ꝑ fidẽ vidẽt deũ ⁊ mãdatorũ obediẽtia ſibi appropinquat: vñ ſubdet (pplo appropin. ſibi) longe eñ a deo ſunt qui iuſſa eius nõ implent. ſupra. Longe a pctõribus ſalus. Eſt aũt hymnus laus dei cũ cãtico. hunc ergo mõ dicant ſancti eternũ poſtea hymnum cũ dño accepturi qui tam mirãda creauit.

Pſalmus CXLIX Ps. cxlix

c Cantate domino canticum nouum: laus eius in eccleſia ſanctorum.

¶ Cantate do. can. no.) Titulus vts̃. Hic ꝓpha p⁹ oẽs creaturas ad laudãdũ deũ creatorẽ ſuũ excitatas nũc ſpãli⁹ iuitat pplm iſrl̃ ad nouũ cãticũ ꝓ renouatõe ſibi facta q̃ ẽ mirabilior opatio dei .ſ. ſctificatio iſrl̃ q̃ d̾ veteri facta ẽ noua. Intẽtio monet ad laudẽ. Mod⁹ diuiſit⁹ ẽ ps. Primo monet laudare regẽ. q: eis beniuol⁹ ⁊ bñfic⁹ ẽ ſcd̾o agit de gaudijs ⁊ ꝑtãte ſctõꝝ: ibi (exul.) ait g̃ (cã. do.

canticū nouū) de myſterio redēptiōis: de ꝓmiſſione hereditatis. qui vult h̄ nouū canticū cantare diligat eterna et fiat nouus ſpū mentis ſue. Hoc eñ canticū eſt de eternis nam vetus homo canticū vetus cantat de terrenis nouū canticuꝫ eſt pacis ⁊ charitatis ⁊ diuine laudis: qđ cantat nouus hō de ſpūalibus. Quiſq̄s eñ ſequit̄ veterē animo ſitatē nō nouā charitatē nouū canticū non cantat. deinde determinat vbi et a q̄bus debeat cantari di. (laus eius in eccleſia ſan.) nō vbiq̄ vel a quibuſcūq̄ cantāda eſt. ſed in eccleſia catholica ⁊ a ſctis q̄ ſūt iſrl̄ vidētes deū ꝑ fidei vere cognitionē. Ubi notandū q̄ circa laudem diuinā aliq̄ cantāt canticū vetus ⁊ aliqui nouū. aliqui ſilent alij blaſphemāt. alij inſaniūt alij flent: ſoli filij iſrl̄ cantāt. aliq̄ igitur ſilent a laude dei vt infideles: de quibus pš. Os habent ⁊ nō loquūt̄. ⁊ h̄ eſt ꝓpter ignorantiā. de qua ſequit̄. Oculos hñt ⁊ nō videbūt Amos. vj. Tacēt ⁊ non recordant̄ nois dñi blaſphemāt dñm heretici praua docēdo et ꝑdicādo ⁊ mali xpiani ignominioſa de deo dicēdo q̄ acerrime puniēdi ſunt. Uñ di Leuit. xxiiij. Educ blaſphemū extra caſtra. ſ. eccleſie. ⁊ lapidet eum vniuerſus ppl's ſiue xpianus ſit malus ſiue hereticus inſaniūt ⁊ vlulant clerici ad gloriā cantātes. Pš. Non reſpexit ad vanitates et inſanias falſas Amos. v. Aufer a me tumultū carminuꝫ tuorū ⁊ cantica lire tue nō exaudiam. Flent aliqui q2 non pñt cōplere voluntatē ſuā malā Ezech. ix. Ecce mulieres plangentes adonidē. ſ. amatorē veneris alij flent ex deſperatōe vt Eſau qui nō inuenit locū pnie q̄uis cum lachrymis queſyſſet eam Heb. xij. Alij flent ꝓpter pctā lachrymis pnie. Pš. Illic ſedimus ⁊ fleuimus. Cantāt aliqui ꝑ pacatā cōſciam Eſaie. xxij. Erit tyro quaſi canticū meretricis q̄ multū gaudet reuerſa ad virū ſuum. ſic aīa reuerſa ad dñm ſuū. filij aūt iſrl̄ cantare debent in dño. Pš. Exultate iuſti in dño. Item de dño. Pš. In te. i. de te cantatio mea ſemp. Item ꝓ dño nō ꝓ lucro tpali vt clerici ꝓ ꝑcio Mal. j. Quis eſt in vobis qui claudat hoſtia mea ⁊ altaria mea incēdat gratuito. Item dño. i. ad honorē dñi querendo q̄ ſunt eius Phil. ij. Oēs q̄ ſua ſunt querunt. Tales inuitat ꝓpha qui. ſ. ſunt iſrl̄. vñ ſequit̄.

B — Qualr mlṫ ti diuerſimode ſe hñt circa laudē dei

2 Letet̄ iſrael in eo qui fecit eum: ⁊ filie ſyon exultent in rege ſuo.

Letet̄ iſrl̄ in eo qui fecit eū) ꝑ eodē eſt iſrl̄ ⁊ filie ſyon ac ſi dicat. ois ppl's xpianus vtriuſq̄ ſexus: vel oēs aie fideles iſti exultēt in rege ſuo. i. in xpō qui vt rex pugnauit ꝓ nobis de cruce diabolū vincens ⁊ vt ſacerdos ſe ꝓ nobis obtulit nihil in hoibus inueniens qđ ꝓ eis offerat filie ergo ſyon. i. aie fideles exultēt. Dicunt̄ eñ filie: q2 cōcipiunt̄ in catecumino Gen. xxv. Dedit dñs cōceptuꝫ rebecce Itē viuunt in baptiſmo Ezech. xlvij. Omnia ad q̄ venerit torrens baptiſmi. ſ. viuēt. Item nutriunt̄ ſacro. Pš. Panē angelorū māducauit homo. Item erudiunt̄ ꝑdicatione. Eccl'. vij. Filij tibi ſunt erudi illos. Item roborant̄ exercitatōe bonoꝝ Prouer. Tonde latera eius. Itē ſūt timide Eccl'. xxvij. Si nō in timore dñi tenueris te inſtāt̄ cito ſubuertet̄ domus tua. Item reputare debēt ſe fragiles ⁊ infirme ad malū. ij. Cor. x. Cum infirmor tunc fortior ſū. Itē ſunt officioſe. Pš. Seruite dño ⁊c. Item ſunt verecūde cōtra qđ di Hiere. iiij. Frons meretricis ⁊c. ſequit̄.

C — Anie fideles dicunt̄ filie ſyō ꝓpt̄ mlta.

3 Laudent nomen eius in choro: in tympano et pſalterio pſallant ei.

In choro). i. in cōcordia morū vel in ſocietate fidelium charitate cōcordi (in tympano). i. carnis mortificatōe. pelles eñ anteq̄ꝫ tympanis aptent̄ mortificant̄ ⁊ extendunt̄ ⁊ ſic faciendū eſt de corpe nr̄o: vt acceptā laudem reddat deo aliter reprobat̄. Uñ Paulus vt hñ laudaret deum in tympano de ſeipſo ait. caſtigo corpus meū ⁊c. (in pſalterio) qđ in manibus pulſat̄. i. in bona opatōne. Aug'. In tympano coriū extendit̄ in pſalterio corde extendunt̄ in vtroq̄ꝫ organo caro crucifigit̄. in tympano ergo ⁊ pſalterio. i. in ſpūali opatōe (pſallāt ei) ⁊ rōnem ſubdit.

4 Quia beneplacitum eſt domino in populo ſuo: et exaltauit manſuetos in ſalutem.

Dño) In prima rerū cōditōe di q̄ oia placuerūt deo q̄ tñ penituiſſe poſtea di ⁊ hoie pniam agēte: nunc di q̄ (beneplacitum eſt dño in pplo ſuo) qui. ſ. pniam egit. vel pōt intelligi laus in eccleſia ſanctoꝝ. i. in ſupna hierlm vbi exultabūt filie ſyon in rege ſuo xpō facie ad faciē viſo ⁊ laudabunt nomē eius in choro ꝑfecte charitatis (in tympano) ⁊ (pſalterio) in pñti vita pulſato: ⁊ tunc hñplacitum erit dño in eis. q2 erunt equales angelis: ideo ſequit̄ (⁊ exaltabit manſuetos in ſalutē (vite eterne q̄ nunq̄ꝫ deficiet. dicūtur aūt hic manſueti potiſſime illi qui dulciter ſuſtinēt oppſſiones malorū qui in iudicio futuro ⁊ in illa eterna patria erūt exaltati. vñ ſubdit̄.

Exultabunt ſancti in gloria: letabuntur in cubilibus ſuis. 5

Exultabūt ſancti in gloria) hec eſt ſcđa pars vbi agit de gaudijs ſanctoꝝ ⁊ ꝓtāte eoꝝ in pñti ⁊ in futuro. in pñti đ frequēti laudatōe dei ⁊ de tuta cōſcia de qua hic di (letabūtur in cubilibus ſuis) in patria aūt exultabūt. q2 triſticia eoꝝ verſa erit in gaudiū Joh. xv. Nam in pñti eſt deformitas ſine pulchritudine grauitas ſine agilitate imbecillitas ſine ꝓtāte. infirmitas ſine ſanitate. ſeruitus ſine libertate. anxietas ſine voluptate. mors ſine vita. ignorātia ſine doctrina. inimicitia ſine charitate. diſcordia ſine pace. dedecus ſine honore. inualiditas ſine fortitudine. timor ſine ſecuritate. triſticia ſine gaudio. que oēs triſticie in gaudia vertent̄. q2 ibi erit Pulchritudo integra. agilitas libera: ⁊ ſic de ſingulis iam poſitis (exultabūt) ⁊ iam ſancti in cena agni. De qua di Apoca. xix. Beati qui ad cenā agni vocati ſunt. In prima cena erūt ꝓportionabiliter q̄ ſunt in nobili cena qualis fuit in cōuiuio Aſſueri regis. Requirunt̄ aūt quinq̄ꝫ circumſtantie ad nobilē cenam. Prima tpis oportunitas. Scđa loci cōgruitas. Tercia inuitantis illaritas. Quarta ferculorū diuerſitas. Quinta cōmenſalium dignitas. Sexta miniſtrantiū vrbanitas. Septima lumigariū claritas. Octaua ſonorū varietas. Nona cene diuturnitas. Decima quietis ſecuritas cene eterne vite fit poſt aquas tribulatōis poſt tranſactā hyemē ꝑſecutiōis. ſicut nuptie tpales obſeruato tpe leto fieri ſolent. Locus amenus erit celum empyreū omni cōſolatōe refertū: inuitator erit qui dixit Uenite ad me oēs qui laboraſtis ⁊ ego reficiā vos Math. xj. Et iterū Ecce ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit pr̄ meus regnū vt edatis ⁊ bibatis Lu. xxij. Diuerſitas ferculorū eſt beatitudo diuerſorū obiectorum. Naꝫ primariū obiectū beatorū eſt eſſentia diuina quā ꝑfectōes eſſentiales ab ea formaliter diſtincte quaſi circūſtant tanq̄ꝫ pelagus infinitum ſm Damaſce. ⁊ tam ille ꝑfectiones q̄ꝫ etiā diuine ꝑſone dici poſſunt obiecta ſecundaria creatura etiam in mente diuina ſimiliter. Eſt ergo diuerſitas ferculorū eſſentialis ⁊ accidentalis anie ⁊ corporis ſicut declarāt theologi. Cōmēſales in illis felicibus nuptijs digniſſimi ⁊ nobiliſſimi ſunt huic obiecto tanq̄ꝫ menſe nuptiali intēdentes. Inter quos prima eſt diuina voluntas. huic obiecto primo ꝑ ſe neceſſario ⁊ inmobiliter inherens. Scđo eſt voluntas creata beata. i. oēs beati ſpūs quorum primus eſt filius dei ieſus xpš homo virgine beata matre eius comittante. Et ſic ordine ſuo ſancti quibus correſpōdēt ꝑmium patrie merito vie. Miniſtri beatarū aiarum in patria ſūt angeli ꝓ quāto aias beatas in padiſum portāt. ſm illud Luc. xvj. Factū eſt vt moreret̄ Lazarus ⁊ portaret̄ ab angelis. ⁊ quarū aiaꝝ pñtia aie beate gaudēt ⁊ miniſtrare fercula glorie dicuntur. Luminariū claritas erit lucerna agni ⁊ corpoꝝ beatoruꝫ hij noctē flamis funalia vincūt. Sonoꝝ varietas erit cytharedoꝝ cytharizantiū i cytharis ſuis. cene diurnitas eterne vite cōtinuitas. nā actus btific' ſctōꝝ. i. fruitio nūq̄ꝫ interrūpit̄. ⁊ ineternū idē eſt ſine interpolatōe tandē erit ſecuritas nūq̄ꝫ amittēdi illā gloriā. merito ergo di (q̄ exultabūt ſcti in gloria) nam exultatōis materiā certe habebūt (letabunt̄ in cu. ſuis). i. in māſionibus ſibi ad vſuꝫ eternū ſiue recti' ad fruitionē eternā collatis. ⁊ di plr̄ i cubilib' ꝓ di-

D — De gaudio ⁊ exultatōe multiplici ſctōꝝ in eterna patria ſm cōditiones ordinate cene q̄ ad decem

uerſis glorie gradibus ſiue manſionibus. Item notanter in cubilibus: q2 cubile eſt locus quietis ⁊ manſio pauſationis. de quibus glorie gradibus ⁊ manſionibus di᷑ Ioh. xiiij. In domo pr̄is mei manſiones multe ſunt. ⁊ q2 tunc in corporibus glorioſis erit laus vocalis: vt dicūt aliqui doctores ⁊ ꝓbabiliter ideo ſubdit.

6 ¶ Exultationes dei in gutture eorum: ⁊ gladij ancipites in manibus eorum.

¶ (In gut.) q2 laus vocalis incipit a gutture ⁊ arterijs (et gla. ancipites) .i. ex vtraq3 pte ſcindētes videlicet ſn̄ia iudicij ad iudicandū cum dn̄o bonos ⁊ malos (in ma. eo.) .i. in ptāte eis data a xp̄o qui dicit Math. xix. Sedebitis ⁊ vos iudicātes duodecim tribus iſrl̄. Pōt etiā exponi de ſanctis ſiue de filijs iſrl̄ in patriā ſuā irl̄m reuerſis ex babilonica captiuitate ſicut dictū eſt in principio. Qui exultabunt in gloria in cubilibus ſuis ⁊ exultatio erit in corde ⁊ lingua tanq̄3 in cubilibus ⁊ faucibus. vel ſic ſm glo. pōt legi de pn̄ti (exultabūt) hic (ſcti in glo.) q̄ eſt bonorū actuū frequēs laudatio de qua iuſti letabunt᷑: vbi nō extra in populari fauore: ſ3 (in cu. ſuis) .ſ. in ꝯſcia: q2 habēt tam bonū dn̄m qui dat peccātibus gratiā (exult. dei in gut. eorū) .i. in lingua. ſi eñ letant᷑ in cubilibus ⁊ faucibus .i. in corde ⁊ lingua vt nō ſibi tribuāt qđ ſunt ſ3 a deo a q̄ acceperūt qđ ſunt ⁊ ſperāt id qđ nōdū ſunt. ſequit᷑ (⁊ gladij ancipites in ma. eorū) .i. ſermo xp̄i anceps .i. vtraq3 pte acutis veteris ⁊ noui teſtamēti erit in manibus .i. in ptāte eorū vt p̄dicent: vbi cui qn̄ ⁊ quid velint ad pctōꝝ ꝯuerſionē. nam ſermo xp̄i veteris ⁊ noui teſtamēti eſt tam ab antiquis q̄3 ab apoſtolicis annūciatus ad ꝯuerſionē malorū: de q̄bus ſequit᷑.

7 ¶ Ad faciendam vindictam in nationibus increpationes in populis.

¶ Per hoc intelligit᷑ ꝯſtantia ſanctorū ⁊ potentia eorum in extremo iudicio ꝯtra eos qui iniuſte oppreſſerunt eos in hoc mundo. ſm illud Sapie. v. Tunc ſtabunt iuſti in magna ꝯſtantia aduerſus eos qui ſe anguſtiauerunt ⁊c. Ecce quāta gloria ſctōꝝ qn̄ qui erant paupes hic ⁊ deriſi ab impijs poterūt vindicare in ſupbos ⁊ facere (incre. in po.) tūc ſibi ſubdit᷑ .mali s .ſ. ⁊ iniq̄s pſecutorib⁹ dei ⁊ ſuis

8 ¶ Ad alligandos reges eorum in compedibus: ⁊ nobiles eorū in manicis ferreis.

¶ Quia tunc tyranni ligabunt᷑ cōpedibus inferni: de quibus nō erit liberum exire. iuxta illud Math. xxij. Ligatis manibus ⁊ pedib⁹ ꝓijcite eū in tenebras exteriores. ſeq̄t᷑

9 ¶ Vt faciant in eis iudicium conſcriptum: gloria hec eſt omnibus ſanctis eius.

¶ (Vt fa. in eis) .i. vt ſic eos iudicēt quō in ſcripturis ſctis veteris ⁊ noui teſtamēti ꝯſcriptum .i. ſil᷑ ⁊ cōcordāter ſcriptum. Nam vtrunq3 teſtm̄ hoc iudicium ⁊ hanc ptātem ſanctis ⁊ electis dei pollicet᷑: ⁊ ne forſitan ſolos aplo̅s iudicaturos putares quibus h̄ dn̄s in euāgelio ꝓmiſit addit (gloria h̄ eſt oībus ſan. eius) oēs eñ ſancti cū xp̄o iudicabūt: ⁊ hec erit maxima gloria eis. Poteſt etiā exponi de ſctis ſiue de filijs iſrl̄ in patriā ſuā irl̄m reuerſis ex babilonica captiuitate: ſicut dictū eſt in principio Qui exultabunt in gloria in cubilibus ſuis ⁊ exultatio erit in corde ⁊ lingua tanq̄3 in cubilibus ⁊ faucibus: vel ſic ſm Glo. pōt legi de pn̄ti (exultabūt) hic (ſancti in glo.) que eſt bonorū actuū frequēs laudatio de qua iuſti letabūt᷑. vbi nō extra in populari fauore ſ3 (in cu. ſuis) .ſ. in ꝯſcia: q2 habēt tam bonum dn̄m qui dat peccātibus gratiam (exul. dei in gutture eorū) .i. in lingua. Si eñ letant᷑ in cubilibus ⁊ faucibus .i. in corde ⁊ lingua vt nō ſibi tribuāt quid ſunt ſ3 deo a quo acceperūt qđ ſunt ⁊ ſperant id qđ nondū ſunt. Sequit᷑ (⁊ gladij ancipites in ma. eorū) .i. ſermo xp̄i anceps .i. vtraq3 parte acutus veteris ⁊ noui teſtamēti erit in manibus .i. in ptāte eorum vt p̄dicēt. vbi cui qn̄ ⁊ quid velint ad pctōrum cōuerſionem. nam ſermo xp̄i veteris ⁊ noui teſtamēti eſt tam ab antiquis q̄3 ab aplis annūciatus ad ꝯuerſionem malorum. De quibus ſequit᷑ (ad faciendam vindictam in nationibus) .i. ad hoc vt occidat illos pctōres illo gladio bis acuto. Et ſic viuificent᷑ ſm illud. Ego occidam ⁊ viuere faciam. ⁊ que vindicta ſit dicit (increpationes) .i. obiurgatōes (in pplis) cōuertendis: p iſtā ſanctam vindictam (ad alligandos reges eorū) .i. principes malorū (in compedibus) .i. in preceptis dei (⁊ nobiles in manicis ferreis) manice ſunt vincula manuum ſm illud Manicas atq3 arta leuari vincla iubet. Eſt ergo ſenſus q᷑ tam pedes .i. affectus pedum noīe ſignati compedibus ligant᷑ ⁊ artant᷑ ad mādata dei affectāda q̄3 manus .i. opa manicijs .i. vinculis manuū. ⁊ dicunt᷑ mandata dei manice ſiue vincula indiſſolubilia ſicut eſt illud Alligatus es vxori ⁊c. ⁊ illud Qđ deus ꝯiūxit homo nō ſeparet: iō dicit (ferreis ad oſtēdēdum indiſſolubilitatem. His vinculis ligant᷑ gentium reges ⁊ nobiles ſeculi ab infirmis ⁊ cōtemptibilibus huius mūdi quos elegit dn̄s vt fortia confundat: ⁊ impleuit eos ſpū ſancto. dedítq3 eis frameas bis acutas: vt ad xp̄i timorem nobiliū corda ꝯuerterēt ⁊ ſeculari nobilitate ꝯtempta pauptatem eligerēt in xp̄o: qui voluit impatorem p piſcatorem ꝯuertere ⁊ nō econuerſo: p hos ergo ligauit reges ⁊ nobiles in vinculis ferreis ne ꝓgredirent᷑ ad illicita: ⁊ hoc eſt iudicium qđ faciunt ſancti habētes gladios in manibus ad hoc ſc3 (vt faciant in eis iudicium ꝯſcriptum) .i. a patribus ſancitum. Iſta eñ ante ſcripta ſunt ⁊ modo ꝯplent᷑ prius legebant᷑ ⁊ modo fiunt (gloria hec eſt oībus ſan. eius) ita .ſ. vt dictum eſt per oēs gentes: hoc agunt ſancti ſic gloriant᷑ ſic exultabūt in faucibus in cubilibus ſic cantabūt canticū nouū: ſic dicēt all'a corde ore ⁊ ope: vel ſic (gloria hec eſt oībus ſan. ei⁹) .i. ita ꝯſequētur eternam gloriam in qua gloriabunt᷑ vt p̄dictum eſt: ad quam ille nos pducat qui regnat in ſecula ſeculorum Amen.

Pſalmus CL

Pš. cl.

¶ Laudate dominum in ſanctis eius laudate eum in firmamento virtutis eius. 1

Pš. iſte athomus eſt .i. ſine diuiſione in quo intēdit᷑ laus dei q2 cōgregauit ſanctos ſuos in beatitudine vbi eſt omnis abundantia. quibus ergo ꝓpheta in principio libri recte ꝯuerſationis formam oſtēdit. Iam in illa celeſtis hieruſalem receptis dicit in eis laudandum eſſe deum: q2 omnia eis dedit: dicit ergo (laudate dn̄m in ſanc. eius) .i. pro his q̄ ſanctis ſuis dedit (laudate eū in fir. virt. eius) .i. p eo: q2 morte ſua diabolū vicit: vel q2 ſanctos firmauit ſua virtute. Ita vt amplius nō moriant᷑: eſt eñ virtutis magne q᷑ mors vltra illis nō dn̄et᷑.

¶ Laudate eum in virtutibus eius: laudate eū ſm multitudinē magnitudinis eius. 2

¶ (Laudate eu3 in virtutibus eius) .ſ. q2 oīa ſunt ſubiecta pedibus eius cui flectit᷑ omne genu (laudate eū ſm multitudinē mag. eius) .i. ſicut nō eſt finis eius magnitudīs: q2 infinita ſic ſine fine laudēt eum ſancti eius.

¶ Laudate eum in ſono tube: laudate eum in pſalterio ⁊ cythara. 3

¶ (Laudate eum in ſono tube ⁊c.) p hec inſtrumenta myſtice intelligunt᷑ diuerſi modi laudandi deū ſiue in pn̄ti ſiue in futuro. p tubam eñ p̄dicatio ſignari pōt Ioſue. vj. Inſonuit vox tube ⁊ clamauit oīs ppl's ⁊ muri corruerūt Tuba manu tenet᷑: q2 p̄dicatio opibus ſubſtentat᷑: ſicut dicebat apl's. Caſtigo corpus meū ⁊c. Strictior eſt tuba ex pte buccinātis q̄3 ex altera: q2 p̄dicator debet ſtrictius ſe iudicare Ad ſonitum huius tube poſt ſeptem circuit⁹ corruit hiericho .i. mundi miſerie. Prim⁹ circuitus eſt breuitas vite: q2 facile ꝯtemnit omnia qui cogitat ſe moriturum ſm Hiero. Sc̄dꝯ circuitus eſt conſideratio anguſtiarum que ſunt in mundo Ioh. xvij. In me pacē. In mūdo pſſuram habebitis. Tercius eſt conſideratio periculi Eccl'i. xl. Qui nauigant mare ⁊c. Quartus eſt ꝯſideratio eorum qui perierūt. In mundo. Pš. Veni in altitudine maris ⁊c. Quintus eſt conſideratio ſeruitutis. ſeruus eñ

E Nō ſeptē circuit⁹ cōſiderationu3 q̄bus corruit ciuitas hiericho. id ē amor hui⁹ mundi ꝓſternit

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf